

בית משפט השלום בירושלים

ה"ת 2148-07-19 נתשה נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני : מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט ביאלין אלעזר

נאסר נתשה

מבקש

ע"י ב"כ עבד דראושה

נגד

מדינת ישראל- תחנת מעלה אדומים
ע"י רפ"ק ליאור אבודרהם

משיבה

החלטה

הבקשה וטענות הצדדים

1. לפני בקשה להחזר תפוס - רכב מסוג סובארו מ.ר. 31-687-23 (להלן :
"הרכב"). מהבקשה עולה כי מדובר ברכב שהוגדר כ"אובדן גמור". בבקשה
נטען כי לא הייתה כל עילה חוקית לתפוס את הרכב וכי מעשיה של המבקשת
היו בניגוד לדין.

2. המבקש צירף לבקשתו תצהיר מטעמו. מהתצהיר עולה כי המבקש תושב
שייאח בראס-אלעמוד, ירושלים. במסגרת תצהירו מסר המבקש כי הוא
עוסק מורשה לסחור בכלי רכב שהוגדרו כאובדן גמור או הורדו מהכביש וכי
במסגרת עיסוקו זה הוא קונה כלי רכב לפירוק מחברות ביטוח.

3. לדברי המבקש ביום 21.6.19 הסיע על גרר את הרכב הנ"ל לפירוק וזאת לאחר שהרכב הוגדר כאובדן גמור על ידי שמאי. במועד האמור נסע המבקש על משאית גרר ועליו הרכב מבית שמש למעלה אדומים כאשר לטענתו התכוון להגיע לבנק דיסקונט שבתוך קניון מעלה אדומים.
4. עוד עולה מתצהירו של המבקש כי במהלך הנסיעה בתוך מעלה אדומים עיכבה אותו ניידת משטרה בטענה כי חל איסור על הסעת רכב לפירוק בשטחי הרשות הפלסטינית. לטענתו של המבקש, הסביר לשוטרים כי הוא נמצא בתחומי העיר מעלה אדומים וכי מדובר באזור ישראלי, אך הסברו זה לא התקבל על ידי אנשי המשטרה אשר הזמינו גרר משטרתי ונטלו את הרכב.
5. בקשת המבקש להשבת תפוס בצירוף התצהיר הועבר לתגובת המשיבה. ביום 04/07/19 התקבלה תגובת המשיבה במסגרתה פורטו הנסיבות שהובילו לתפיסת הרכב והמקור הנורמטיבי לכך. בקצירת האומר: ציינה המשיבה בתגובתה כי לצורך העברת או החזקת רכב שהוגדר כ"אובדן גמור" יש צורך בקבלת היתר מראש ע"י הרשות המוסמכת וכי החזקת כלי רכב שהוגדרו כאובדן גמור מהווה עבירה על החוק גם באזור מעלה אדומים. בסעיפים 7-10 לתגובת המשיבה פורטו הרציונליים והתכליות העומדות מאחורי האיסור להכנסת כלי רכב האמורים.
6. תגובת המשיבה הועברה לתגובת ב"כ המבקש. ב"כ המבקש חזר וטען כי תגובת המשיבה יפה לעניין כלי רכב שנתפסו בשטחי הרשות, אך לא לעניין כלי רכב שנתפסו בישראל, היינו מעלה אדומים.
7. בדיון שהתקיים בפניי ביום 15.7.19 חזר ב"כ המבקש על טענתו כי הרכב נתפס במעלה אדומים שאינו נחשב לשטחי הרשות לטעמו וכי לתושבי ישראל מותר להחזיק ולתקן כלי רכב שהוגדרו כאובדן גמור באזורים שבשליטת ישראל כמו מעלה אדומים ומישור אדומים. בנוסף טען ב"כ המבקש, כי

במועד האמור המבקש הגיע למעלה אדומים לצורך סידורים בבנק. יתר על כן, טען ב"כ המבקש, כי מבקש מתגורר בשטח המוניציפלי של ירושלים אך לצורך הגעה לביתו עליו להגיע מכיוון מעלה אדומים וזאת נוכח גדר הביטחון שבנתה המדינה (עמ' 2 שורות 5-2) ואינה מאפשרת גישה לביתו אלא דרך הכביש העולה ממעלה אדומים לאזור מגוריו של המבקש. ב"כ המבקש הציג מסמכים המעידים על עסקיו ועיסוקיו של המבקש לסחור בכלי רכב שהוגדרו כאובדן גמור (מסמכי המבקש סומנו מ/1 עד מ/5 - המסמך האחרון הוצג והוחזר בדיון).

8. נציג המשיבה, רפ"ק ליאור אבודרהם, חזר אף הוא על טיעונו בכתב והפנה לדין ולנוהל על פיו נתפס הרכב. כמו כן, במהלך הדיון הגיש נציג המבקשת את דו"ח הפעולה של השוטר ואת הנוהל המשטרתי בדבר **"טיפול בכלי רכב פסולים (הורדו מהכביש, פירוק אובדן גמור או הפקדת סוחר, ללא רישיון תקף מעל לשנתיים)"** ומסמכים נוספים (המסמכים סומנו 1-4).

9. מדו"ח הפעולה עולה כי רס"מ משה משיח (להלן: **"השוטר"**) הבחין במשאית גרר בה נהג המבקש, בין היתר, כשהוא גורר את הרכב ורכב נוסף. משאית הגרר נהוגה על ידי המבקש נכנסה לתוך תחומי העיר מעלה אדומים. השוטר נסע אחר המשאית ובדק את כלי הרכב שעל המשאית. בדיקתו העלתה כי הרכב הנ"ל הינו רכב שהורד מהכביש והוגדר כרכב "אובדן גמור". נוכח כיוון נסיעת המשאית לפניו והתנהגותו של המבקש חשד השוטר כי המבקש שנהג במשאית הגרר מנסה להתחמק ממנו. מדו"ח הפעולה עולה כי המבקש טען בפני השוטר כי הביא את כלי הרכב מבית שמש והתכוון להחנות את המשאית בכניסה למעלה אדומים.

דיון והכרעה

10. אין חולק כי הבקש עוכב כשהוא גורר, בין היתר, את הרכב הנ"ל על משאית הגרר בה נהג ואין חולק כי הרכב מוגדר כרכב במצב "אובדן גמור" שמיועד לפירוק. אין חולק גם כי המבקש עוכב בתחומי העיר מעלה אדומים במהלך נסיעה ולא במצב של עצירה וחנייה.

11. הצדדים נחלקו בנוגע לדין החל בתחומי העיר מעלה אדומים ולתחולתן של הוראות המפקד הצבאי בתחומי העיר.

12. בהקשר זה אומר כי גם אם העיר מעלה אדומים נמצאת בשליטה ישראלית, הרי שמעלה אדומים הינה מועצה מקומית שהוקמה ומתנהלת בהתאם לצו בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה והשומרון), תשמ"א-1981. לפיכך, ייקשה לטעון כי הוראות המפקד הצבאי ובכלל זה הוראות ה"צו בדבר העברת טובין (מס' 1252), תשמ"ח-1988" ותקנות המשנה מכוח הצו, אינן חלות בתחומי מעלה אדומים (להלן: "צו בדבר העברת טובין"). על כן, בהקשר זה, דעתי כדעת נציג המבקשת. עם זאת, כפי שיפורט עוד בהמשך, אני סבור שיש להגיע לתוצאה שונה מזו שאליה הגיעה המשיבה, גם אם הוראות המפקד הצבאי והתקנות מכוחן בנוגע להעברת טובין חלות בתחומי העיר מעלה אדומים. כך, נוכח נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה שבפניי.

13. סעיף 2א לצו בדבר העברת טובין קובע כי: **"ראש המנהל האזרחי רשאי לקבוע, בתקנות, כי הובלתם או החזקתם של טובין מסויימים בתוך האזור תהיה טעונה היתר מטעם הממונה ורשאי הוא לקבוע בתקנות הוראות בדבר תפיסת נכסים שהובלתם נעשתה בניגוד לצו זה, חילוטם, מכירתם ותנאים לשחרורם, ובדבר הגבלת השימוש באמצעים ששימשו להובלה כאמור"**. הוראה זו הינה למעשה חקיקה ראשית אשר חלה על כל האזור.

14. מכוח צו זה תוקנה תקנת משנה **"בדבר העברת טובין (החזקת רכבים פסולים)"** הקובעת, בין היתר, כי החזקת רכב פסול, כהגדרתו בסעיף 1 לתקנה, בשטחי האזור טעונה היתר. למען שלמות התמונה, יצוין כי החזקת רכב פסול שלא בהתאם להיתר מאת הגורמים הממונים הינה עבירה לפי סעיף 5 לצו בדבר העברת טובין שהעונש הקבוע בצידה הוא 5 שנים. יצוין, כי אף על פי כן, היחידה החוקרת לא מצאה לנכון לפתוח נגד המבקש חקירה פלילית. זאת, כך יש להניח, בשל נסיבותיו של המקרה אשר ככל הנראה אינו מצדיק חקירה פלילית.

15. אף שהיה חשד סביר לעיכוב המבקש ולתפיסת הרכב, לכתחילה, לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובת המשיבה ובמסמכים שהוגשו לעיוני, כאמור לעיל, החלטתי להיעתר לבקשה להשבת תפוס וזאת גם מן הטעמים הבאים ובתנאים שקצין משטרה מוסמך להורות על שחרור הרכב בהתאם לתקנות.

16. הטעם הראשון נעוץ בהבדל שבין החזקה להובלה. במקרה זה, אין מחלוקת כי הרכב נשוא הבקשה נתפס כשהוא בהובלה על משאית גרר, תוך כדי תנועה. ספק אם ניתן להגדיר רכב מובל על גרר כהחזקה בתחומי האזור בהתאם למשמעות העולה מתקנת המשנה בדבר החזקת רכבים פסולים. המבקש טוען בתצהירו כי היה בדרכו לבנק בתחומי מעלה אדומים לצרכי סידורים. בהקשר זה, ראוי להטעים כי קיימת תקנת משנה נוספת שנחקקה אף היא מכוח סעיף 2א לצו בדבר העברת טובין שהוזכר לעיל. מדובר בתקנה שעניינה "העברת טובין (הובלת מבנים יבילים) (יהודה והשומרון), תשנ"ג-1993" שאף היא עוסקת בהובלת טובין. מלשונה של תקנה זו עולה מפורשות כי גם הובלה טעונה היתר. מה שאין כן בנוגע לתקנה העוסקת בהחזקת כלי רכב פסולים שהחזקתם טעונה היתר אך לא הובלתם. מכאן ניתן להסיק כי קיים הבדל בין "החזקה" (בין אם במגרש חנייה ובין אם בדרך של נהיגה ברכב פסול) לבין הובלת רכב פסול כאמור. לפיכך, נראה, כי אין דין הובלת רכב שהוגדר אבדן גמור לבין החזקת רכב כאמור בשטחי האזור או נסיעה בו. במקרה האחרון של החזקת רכב פסול בשטחי האזור, המסוכנות הטמונה בכך לאינטרס הציבורי ברורה. זו גם התכליל העולה מעיון בסעיף 4 לנוהל המשטרתי המגדיר את דרך הטיפול ומטרת הטיפול בכלי רכב פסולים בהתאם לצו בדבר העברת טובין (החזקת רכבים פסולים) והתקנה מכוחו שהובאו לעיל. במקרה דנן, אין ראיות מבוססות המצביעות על כך שהמבקש גרר את הרכב לצרכי החזקה בו או העברתו לידי אחר בשטחי האזור. אין כל אפשרות לשלול שהמבקש היה בדרך לביתו עם הרכב האמור. כך במיוחד לנוכח טענתו של המבקש שהגיע למעלה אדומים לצורך סידורים. כך עוד יותר לנוכח טיעוני ב"כ המבקש כי המעבר דרך מעלה אדומים לביתו של המבקש שבמזרח ירושלים הינו עניין שבשגרה לנוכח המציאות שבניית גדר ההפרדה יצרה.

17. שנית, המבקש תושב ירושלים, ועובדת לפרנסתו כסוחר מורשה של כלי רכב לפירוק. זהו עיסוקו. תפיסת הרכב והשמדתו בנסיבות קונקרטיות של תיק יש בה כדי לפגוע בקניינו של המבקש יתר על המידה. יצוין, כי לא נטען ולא הונחו בפניי ראיות כי המבקש סוחר בכלי רכב שהוגדרו "אובדן גמור" בתחומי אזור יהודה ושומרון. לפיכך, אני סבור כי במקרה זה, ניתן היה להשיג את תכלית התפיסה אף בדרך של שחרור הרכב תוך קביעת תנאים ולא דווקא תפיסת הרכב לצורך השמדתו.

18. שלישית, כידוע, הזכות לקניין היא זכות המעוגנת בסעיף 3 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, תשנ"ב-1992. הפגיעה בקניינו של אדם, גם אם לעתים מותרת לצורך הגנה על האינטרס הציבורי הרחב, צריכה להיות מידתית. במקרה זה ובנסיבות כפי שתוארו לעיל, השמדת רכב של המבקש תהיה תוצאה שאינה מידתית.

19. היחידה החוקרת שערכה ותפסה את "הרכב" לא גבתה הודעה מסודרת מהמבקש. בנסיבות אלה, אין לי אלא מה שמונח לפניי - תצהירו של המבקש, המסמכים וטיעוני הצדדים - וזאת על אף שדברי המבקש בתצהיר אינם עולים בקנה אחד עם האמור בדו"ח הפעולה של השוטר וזאת בעיקר באשר ליעד הנסיעה.

20. לאור כל האמור לעיל, אני מורה למשיבה להשיב את הרכב למבקש וזאת בהתאם לסעיף 7 לתקנות בדבר העברת טובין (החזקת רכבים פסולים) ובתנאים שיקבע קצין משטרה בהתאם לסמכותו לפי התקנה.

21. המסמכים שהוגשו על ידי הצדדים, יוחזרו באמצעות המזכירות.

22. להודיע לצדדים.

ניתנה היום, כ"ה תמוז תשע"ט, 28 יולי 2019, בהעדר הצדדים.